

**LÉLEKLAPOZGATÁS, avagy
az irodalomterápia kihívásai
és lehetőségei az
életminőség javításában**

EOQ MNB 2019. 11. 25.

Mi az irodalomterápia?

Az irodalomterápia alkalmazási területei

Hatásmechanizmus – példák

Életminőség és irodalomterápia

Tíz év tapasztalatai – eredmények

Hogyan tovább?

MI AZ IRODALOMTERÁPIA?

- Szövegközpontú, verbális terápia – egyesek a művészetterápiák, mások a szocioterápiák közé sorolják (**szövegválasztás**)
- A szöveg lehetőséget teremt arra, hogy külső szempontból, mintegy **külső megfigyelőként** tekintsünk önmagunkra
- Leggyakrabban **csoportformában** zajlik: más emberek gondolatait és a saját gondolatainknak **összevetjük**, **„ütköztetjük”**, s ez terápiás hatással bír, a változás, fejlődés lehetőségét kínálja fel
- Az irodalomterápia célja lehet: **az önismeret fejlesztése**, saját véleményünk, érzéseink **képviseletének** magas szintű elsajátítása, az érzelmi intelligencia különböző területeinek a fejlesztése, **javuló konfliktuskezelés**, saját korlátaink, elakadásaink okainak a felismerése és ezáltal az **elmozdulás lehetőségeinek megismerése**

A BIBLIOTERÁPIA ALKALMAZÁSI TERÜLETEI - FEJLESZTŐ BIBLIOTERÁPIA 1.

- **Gyermekek iskolás kortól:** hátrányos helyzet csökkentése, integráció, felzárkóztatás, érzelmi intelligencia és kommunikációs képességek fejlesztése, kreativitás fejlesztése, szorongás csökkentése, korosztályos problémák közös feldolgozása, olvasásfejlesztés
- **Idősek:** magány, elszigeteltség csökkentése, hasznosságtudat, múltbeli tapasztalatok összegzése, az elmúlásra való felkészülés, az agy folyamatos karbantartása az olvasás és beszélgetés által, kiteljesedés érzésének a megélése, lelki-szellemi egészség fenntartása
- **Gondozásban lévő betegek:** ambuláns kezelés **kiegészítő terápiája** a pszichés gondozásban, rehabilitációs folyamatok támogatása, a testi változás okozta lelki sebek feldolgozásának elősegítése

A BIBLIOTERÁPIA ALKALMAZÁSI TERÜLETEI - FEJLESZTŐ BIBLIOTERÁPIA 2.

- Könyvtár
- Büntetés-végrehajtás
- Szociális intézmények (idős otthon, hajléktalan ellátás, családsegítő központok, munkaügyi központok, pályaválasztási intézetek)
- Oktatási intézmények – az óvodától a felsőoktatásig

HATÁSMÉCHANIZMUS

1. A mű által felkínált élethelyzetek, karakterek érzéseket, gondolatokat ébresztenek, emlékeket idéznek fel – ezeket a csoport tagjainak hasonló élményeivel vetjük össze.
2. A műben tapasztaltak megoldási lehetőséget kínálnak, melyekben „véráldozat” nélkül láthatjuk az eredményt, s ez beépülhet későbbi döntéseink előkészítésébe.
3. A csoporttagokkal folytatott beszélgetés során megtapasztalhatjuk a másokkal való kommunikációnk eredményességét, korrigálhatjuk gyengeségeinket.

Konkrét fejlesztési célokhoz választ a terapeuta a cél megvalósításához alkalmas szöveget, alkalmazkodva a csoport elvárásaihoz, adottságaihoz.

SARKADI IMRE: A GYÁVA

Javallatok

Életközépi válság

Életcélok

Felelősségvállalás

Kiszolgáltatottság

Mellékhatások

Férfi-nő kapcsolat

Bátorság – gyávaság

Szenvedélybetegség

Társfüggőség

Lustaság

Egészséges életvágy

Munkavágy

Tettekészség

A TÜCSÖK ÉS A HANGYA

Javallatok

Életcélok

Felelősségvállalás

Kötelességtudat

Mellékhatások

A munka értéke

Szülői példamutatás

A művészetek értéke

Példaképek

REMÉNYIK SÁNDOR: A KAGYLÓ

Én itt vagyok, akarva, nem akarva,
A végtelen vetett a véges partra.

Fekszem aléltan a sivár fövényben
És az óceán himnuszait zengem.

Anyám, a tenger apadt, s itt
hagyott,
Kinek mi köze hozzá, ki vagyok?

Gazdátlan, üres ház, mire se jó,
Csak eldobni, vagy eltörni való.

Apály s dagály közt, így, időm
mulván,
Várom, míg értem visszatér a
hullám.

Nekem nem hazám e kietlen part,
De aki titkon a füléhez tart,

Magányban, éjben, emberektől
távol:
Annak mesélek egy más, szebb
világról.

REMÉNYIK SÁNDOR: A KAGYLÓ

Javallatok

Nyitottság – zártság

Magány

Bizalom

Biztonság

Mellékhatások

Vágyak

Remény

Tehetlenség

Bezártság (fóbia)

ÉLETMINŐSÉG ÉS IRODALOMTERÁPIA

- 2017: Megjelent a World Economic Forum (WEF) "New Vision for Education: Fostering Social and Emotional Learning Through Technology", vagyis "Az oktatás új víziója: a szociális és érzelmi tanulás támogatása a technológia segítségével" című jelentése
- ***16 készséget sorol fel, melyek megléte a sikeres élet alapfeltétele***
- ***Retrospektív és aktív terápiás módszerek együttes alkalmazása – példa (VAN)***

21st-Century Skills

Foundational Literacies

How students apply core skills to everyday tasks

1. Literacy

2. Numeracy

3. Scientific literacy

4. ICT literacy

5. Financial literacy

6. Cultural and civic literacy

Competencies

How students approach complex challenges

7. Critical thinking/problem-solving

8. Creativity

9. Communication

10. Collaboration

Character Qualities

How students approach their changing environment

11. Curiosity

12. Initiative

13. Persistence/grit

14. Adaptability

15. Leadership

16. Social and cultural awareness

LEGSZÜKSÉGESEBB KÉPESSÉGEK

2015

1. Komplex problémamegoldás
2. Együttműködési készség
3. Emberek menedzselése
4. Kritikus / kritikai gondolkodás
5. Tárgyalási képesség
6. Minőségirányítás
7. Szolgáltatásorientáció
8. Döntéshozatali képesség
9. Aktív hallgatás
10. Kreativitás

2020

1. Komplex problémamegoldás
2. Kritikus / kritikai gondolkodás
3. *Kreativitás*
4. Emberek menedzselése
5. Együttműködési készség
6. *Érzelmi intelligencia*
7. Döntéshozatali képesség
8. Szolgáltatásorientáció
9. Tárgyalási képesség
10. *Kognitív rugalmasság*

TÍZ ÉV TAPASZTALATAI

- 2010-2011: havi egy csoportfoglalkozás – nyitott csoport
- 2012-2013: kéthetente egy foglalkozás - nyitott csoport
- 2015-től: hetente egy foglalkozás – 2 x nyitott csoport, 2 x zárt csoport
- 2017-től: havonta 3 x nyitott csoport, 2 x zárt csoport
- Feldolgozott művek félesége: 180 különböző mű, kb. 1/5-e többször került felhasználásra
- A résztvevők becsült száma: 3600 fő (mag: 25 fő)
- **KÖZÖSSÉG SZÜLETETT**

**KÖSZÖNÖM A
FIGYELMET!**

Sóron Ildikó

ildikos111@gmail.com